

- **שם המחקר:** קוהרנטיות, אופטימיות רגשות ותמיכה חברתית של אחאים בגילאי הבגרות המתהווה כמנבאי קבלה של אחיהם עם תסמונת דאון.
- **שנה:** 2024
- **סוג מחקר:** מחקר
- **מס' קטלוגי:** 890-661-2021
- **שמות החוקרים:** ד"ר רעיה אלון.
- **רשות המחקר:** החוג לחינוך מיוחד, מכללה ירושלים.

תקציר המחקר

מחקר זה נערך בסיוע מענק מקרן שלם.

רקע: יחסי אחאים מהווים, במקרים רבים, את מערכת היחסים הממושכת ביותר בחייו של אדם. מערכת יחסים זו עשויה להשפיע על ההתפתחות, ההתנהגות והרווחה הנפשית של הפרט לאורך כל חייו. אחאים לילדים עם תסמונת דאון מתמודדים לאורך השנים עם אתגרים הנובעים ממהות המוגבלות של אחיהם. המחקר על האחאים מתמקד ברובו בגילאים הצעירים ומיעוטו בלבד מתמקד באחאים בגילאים שמעבר לגיל ההתבגרות.

לדינמיקה שבין אחאים ואחיהם עם תסמונת דאון יש השלכות ארוכות טווח על אופי יחסי האחים והטיפול העתידי באח עם תסמונת דאון. מערכת יחסים חיובית בין אחים קשורה למעורבות רבה יותר של האח בטיפול באחיו עם תסמונת דאון לאורך החיים. פעמים רבות, ההורים מצפים כי בשלב מסוים האחאים יישאו בנטל הטיפול והאחריות באח עם תסמונת דאון. המעורבות של האחאים הינה חשובה במערכת יחסים זו, שכן אנשים עם תסמונת דאון זקוקים לתמיכה רבה לאורך חייהם. מרכיב משמעותי במערכת יחסים זו הוא הקבלה של האח עם תסמונת דאון על ידי אחיו ללא הלקות, ולה השפעה על מערכת יחסי האחאים העכשווית והעתידי.

מטרת המחקר: הרחבת הספרות המחקרית המצומצמת המתמקדת באחאים בגיל הבגרות המתהווה לאנשים עם תסמונת דאון, תוך התמקדות בקבלת האח.

שיטה: המחקר התבצע בגישה של מחקר משולב שיטות, עם משקל דומיננטי על הגישה הכמותית. מודל המחקר שנבחר היה ניבוי של קבלת האח עם תסמונת דאון על ידי אופטימיות וקוהרנטיות, כאשר התמיכה והרגשות השלילים מהווים משתנים מתווכים ורמת התפקוד העצמאית של האח משמשת כמשתנה ממתן. הראיונות נועדו להרחיב את הממצאים הכמותיים לגבי קבלת אח, תפקידה של התמיכה החברתית, ורגשות האחאים כלפי אחיהם עם תסמונת דאון.

אוכלוסייה: במחקר הכמותי השתתפו 304 אחאים לילדים עם תסמונת דאון, (201 אחיות ו-103 אחים) בטווח הגילאים 18-27 ($M=21.54$, $SD=2.5$). גיל האח הצעיר ביותר עם תסמונת דאון היה 5 שנים והבוגר ביותר בן 38

שנה ($M=14.86$, $SD=7.17$). האחאים מילאו 6 שאלוני דיווח עצמי. על פי דיווחי האחאים 38% מהאחים עם תסמונת דאון היו עם רמה גבוהה של רמת תפקוד עצמאית. ו-62% מהם עם רמת תפקוד עצמאית נמוכה. בחלק האיכותני נערכו ראיונות חצי מובנים בקרב אוכלוסייה נפרדת של 15 אחאים: (3 אחים, 12 אחיות). הגיל הממוצע של האחאים במדגם זה היה 22.86 שנים ($SD= 2.64$).

ממצאי המחקר: התמיכה החברתית והרגשות השליליים של האח תיווכו את הקשר שבין אופטימיות וקוהרנטיות לבין קבלת האח, תוך מיתון הקשר שבין רגשות שליליים כלפי האח לבין קבלתו באמצעות רמת התפקוד העצמאי של האח עם תסמונת הדאון. התמות שעלו מהראיונות התייחסו לתיאורי הקבלה, לרגשות האחיים כלפי אחיהם עם תסמונת דאון, ליחס החברה כלפי אנשים עם תסמונת דאון ולהשפעות של יחס זה על רגשותיהם וחוויותיהם של האחאים עצמם. ממצאי המחקר מספקים מבט מקיף ועשיר על קבלת אחאים בגיל הבגרות המתהווה את אחיהם עם תסמונת דאון.

מילות מפתח: רמת תפקוד עצמאי, קוהרנטיות, אופטימיות, תמיכה חברתית, רגשות שליליים, קבלת אח.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)